

Yttrande över samråd från Naturvårdsverket om Naturvårdsverkets beslut om licensjakt på gråsäl samt Naturvårdsverkets beslut om skydds jakt på knubbsäl och vikare (NV-08762-20, NV-08763-20, NV-08764-20)

Det är olyckligt att Sveriges Veterinärförbund inte ingick i mottagarlistan när samrådfrågorna skickades ut. Veterinärförbundet är intressent och sakkunnigt i de flesta frågor som rör vilda djur och bör därför ges möjlighet att bidra i med samma tidsmässiga framförhållning som övriga remissinstanser. Vi rekommenderar Naturvårdsverket att framgent inkludera Veterinärförbundet i samtliga remisser och samråd rörande vilda djur.

Veterinärförbundet har tagit del av Naturvårdsverket olika frågor inför samråd angående beslut om licensjakt på gråsäl samt Naturvårdsverkets beslut om skydds jakt på knubbsäl och vikare. Förbundet har tidigare uttalat sig om jakt på säl i samband med Naturvårdsverkets förslag på jakttider (NV-08122-18, N2020-01735-FJR) och vill lämna följande synpunkter:

Även om sälen hämtat sig från historiskt låga populationer, så finns fortfarande hot i form av miljö- och hälsoproblem och klimatförändringar. Artdatabanken och Naturvårdsverket har konstaterat att vikare inte har gynnsam bevarandestatus p.g.a. effekter av miljögifter och klimatförändringar. Alla tre sälarter kan infekteras av hakmask och leverflundra, och främst gråsäl tenderar att drabbas av allvarlig sjukdom. Naturhistoriska riksmuseet har också konstaterat minskad späcktjocklek hos gråsäl, vilket är en indikator på nedsatt hälsa. På västkusten har olika virusutbrott, morbillivirus (sälpest) och fågelinfluensavirus, haft negativ påverkan på knubbsälsbeståndet, enligt Statens Veterinärmedicinska Anstalt. Sammantaget innebär hoten att sälpopulationerna runt de svenska kusterna bör hanteras med försiktighet, vilket också bör finnas i åtanke vid beslut om jakt efter säl.

Veterinärförbundet anser att det vid jakt på säl behöver finnas ett fokus på det individuella djuret, utöver populationen och dess påverka på ekosystem och näring. Det innebär att det i besluten om säljakt behöver tas hänsyn till att djuret inte utsätts för ett onödigt lidande, enligt 27 § Jaktlagen (1987:259).

Skydds jakt är specifikt riktad för att minska skadeverkan av säl, på identifierade platser och mot specifika individer, och borde därmed vara mer effektiv än licensjakt. Med nuvarande kunskapsläge avstyrker Veterinärförbundet licensjakt på alla tre sälarterna. Den pågående licensjaktens påverkan på sälpopulationen och effekterna på fiske och andra verksamheter (turism, friluftsliv, etc.) samt risken för skadeskjutningar behöver utredas innan ett beslut om permanent licensjakt på gråsäl införs.

Specifika synpunkter

3. Antal sälar som får fällas i respektive geografiskt område. Jakt på säl bör inte vara tillåten i skyddade områden. Istället för licensjakt är skydds jakt en rimlig åtgärd avseende skadegörande sälar som tagit sig in i Mälaren.

5. *Annan lämplig lösning.* Insatser för att ytterligare utveckla och testa effektiva skadeförebyggande åtgärder mot säl bör främjas. Sådana metoder får dock inte innebära att andra djurslag, t.ex. tumlare, störs.

6. *Utbildning.* Jakt på säl skiljer sig från annan jakt genom att sälen är ett vattenlevande djur, som både jagas i vatten och på land nära vatten. En skadeskjuten säl kan i vissa fall dyka och dess fysiologiska anpassning gör att de kan stanna länge under vattnet, vilket ökar risken att den skadeskjutna sälen undkommer. Säl får jagas från båt, vilken lätt kan komma i rörelse och därmed försvåra korrekt träff. Utbildning i säljakt bör vara obligatorisk för all säljakt, inte som nu enbart för jakt från båt, och omfatta skjutprov i olika jaktsituationer (från land och i vatten).

7. *Rutiner för och omfattning av bärgning och provtagning.* Bärgning och provtagning bör vara obligatorisk. Bärgning är en förutsättning för provtagning, resursutnyttjande och dokumentation av skottets träff och ev. skadeskjutning. Provtagning ger viktig information om djurhälsa och förekomst av miljögifter och andra skadliga ämnen i näringskedjan.

10. *Övrigt.* Det finns tecken på att omfattande jakt kan få stora effekter lokalt, med omfattande förflyttningar av säl.¹ Effekten av hårt jakttryck behöver utredas innan ett beslut tas om permanent licensjakt på gråsäl.

Skadeskjutningsfrekvensen för säl är okänd. Eftersom säljakt sker under speciella förhållanden och risker är det viktigt att inrapportering av skadeskjutning blir obligatorisk vid säljakt. Informationen bör användas för att bedöma djurvälståndaspekterna vid användning av olika jaktmedel och metoder, och för att utveckla och förfina dessa och vid behov pröva deras tillåtlighet.

Studier visar att levandefångst och vistelse i fälla innebär en omfattande stress för vilda djur. Därmed, och med brist på kunskap om hur sälar påverkas av fällfångst, så anser Veterinärförbundet att fällfångst av säl inte bör vara tillåtet innan en vetenskaplig utvärdering av dessa aspekter gjorts. Ifall fälla används, så bör det vara obligatoriskt med larm direkt vid fångst, så att djuret snabbt kan avlivas. Djurvälståndseffekter hos säl vid fällfångst behöver studeras.

Detta utlåtande har sammanställts av Sveriges Veterinärförbunds Djurskyddsutskott.

Vänliga hälsningar

Sveriges Veterinärförbund

¹ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/reportage-det-brukar-vara-fullt-med-grasalar-mennu-ar-det-tomt>).